

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2017.2.23.
COM(2016) 861 final

ANNEX 1

MELLÉKLET

a következőhöz:

Javaslat

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete

a villamos energia belső piacáról

{SWD(2016) 410 final}

{SWD(2016) 411 final}

{SWD(2016) 412 final}

{SWD(2016) 413 final}

I. MELLÉKLET

IRÁNYMUTATÁSOK A NEMZETI HÁLÓZATOK KÖZÖTTI RENDSZERÖSSZEKÖTŐK RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÁTVITELI KAPACITÁSÁNAK KEZELÉSÉRE ÉS FELOSZTÁSÁRA VONATKOZÓAN

1. Általános rendelkezések

1.1. Az átvitelrendszer üzemeltetőinek törekedniük kell minden kereskedelmi ügylet elfogadására, beleértve a határokon keresztül történő kereskedelmet magukban foglaló ügyleteket.

1.2. Amennyiben nincs szűk keresztmetszet, nem szabad korlátozni a rendszerösszekötőhöz való hozzáférést. Ott, ahol rendszerint ez az eset áll fenn, nincs szükség a határkeresztező átviteli szolgáltatáshoz való hozzáféréshez állandó általános felosztási eljárásra.

1.3. Amennyiben a bejelentett menetrend alapú kereskedelmi ügyletek nem egyeztethetők össze a biztonságos hálózatüzemeltetéssel, az átvitelrendszer üzemeltetőinek a hálózatüzemeltetési biztonság követelményeivel összhangban csökkenteniük kell a szűk keresztmetszetet, miközben törekednek annak biztosítására, hogy a kapcsolódó költségek gazdasági szempontból hatékony szinten maradjanak. Enyhítő célú újra teherelosztást vagy ellenkereskedelmet abban az esetben kell előírni, ha az alacsonyabb költségű intézkedések nem alkalmazhatók.

1.4. Ha a hálózati szűk keresztmetszet állandó jellegű, az átvitelrendszer üzemeltetőinek azonnal alkalmazniuk kell a szűk keresztmetszet kezelésére vonatkozó, előre meghatározott és közös megállapodással elfogadott megfelelő módszereket és intézkedéseket. A szűk keresztmetszet kezelési módszereknek biztosítaniuk kell, hogy az összes kiosztott átviteli kapacitással összefüggő fizikai energiaáramlás megfeleljen a hálózat biztonsági előírásainak.

1.5. A szűk keresztmetszet kezelésére elfogadott módszereknek hatékony gazdasági jelzéseket kell nyújtaniuk a piaci résztvevők és az átvitelrendszer üzemeltetők számára, ösztönözniük kell a versenyt és alkalmasnak kell lenniük regionális és közösségi szintű alkalmazásra.

1.6. Nem szabad a szűk keresztmetszetek kezelésében ügyletalapú megkülönböztetést alkalmazni. Átviteli szolgáltatás iránti kérelmet csak akkor lehet visszautasítani, ha a következő feltételek egyidejűleg teljesülnek:

a) az e kérelem elfogadásából eredő növekvő fizikai energiaáramlások miatt a villamosenergia-rendszer biztonságos üzemeltetése nem biztosítható; és

b) a szűk keresztmetszet kezelési eljárásban a kérelemhez kapcsolódó pénzületi érték kisebb, mint az ugyanarra a szolgáltatásra irányuló, ugyanolyan feltételek melletti elfogadásra szánt összes többi kérelemhez kapcsolódó érték.

1.7. A megfelelő hálózati területek meghatározásakor, amelyeken belül és amelyek között a szűk keresztmetszet kezelése alkalmazandó, az átvitelrendszer üzemeltetőinek a költséghatékonyság és a villamos energia belső piacát érő kedvezőtlen hatások minimalizálásának elvét kell követniük. Konkrétabban az átvitelrendszer üzemeltetők nem korlátozhatják a rendszerösszekötő kapacitást azért, hogy saját szabályozási területükön belül

feloldják a hálózati szűk keresztmetszetet, kivéve a fenti okok vagy üzemeltetésbiztonsági okok¹ fennállása esetén. Amennyiben ilyen helyzet felmerül, azt az átvitelrendszer-üzemeltetőknek le kell írniuk és átláthatóan be kell mutatniuk minden rendszerhasználó számára. Egy ilyen helyzet csak addig tűrhető, amíg hosszú távú megoldás nem születik. A hosszú távú megoldás elérésének módszertanát és projektjeit az átvitelrendszer-üzemeltetők leírják és átláthatóan bemutatják minden rendszerhasználó számára.

1.8. A hálózat szabályozási területen belüli, operatív intézkedésekkel és újra-teherelosztással történő kiegyenlítésekor az átvitelrendszer-üzemeltetőnek figyelembe kell vennie az intézkedések szomszédos szabályozási területekre gyakorolt hatását.

1.9. 2008. január 1-jéig, összehangoltan és biztonságos üzemeltetési feltételek mellett be kell vezetni a rendszerösszekötő kapacitások napon belüli szűk keresztmetszet kezelési mechanizmusait, a kereskedelmi lehetőségek maximális kihasználása és a határkeresztező mennyiségek kiegyenlítetttségének biztosítása érdekében.

1.10. A nemzeti szabályozó hatóságok rendszeresen értékelik a szűk keresztmetszet kezelési módszereket, különös figyelmet fordítva az e rendeletben és ezen iránymutatásokban megállapított elveknek és szabályoknak, valamint az ezen elvek és szabályok szerint a szabályozó hatóságok által meghatározott feltételeknek és kikötéseknek való megfelelésre. Az ilyen értékelések során konzultálni kell az összes piaci szereplővel és szaktanulmányokat kell készíteni.

2. A szűk keresztmetszet kezelési módszerei

2.1. A szűk keresztmetszet kezelési módszereinek piaci alapúaknak kell lenniük a határokon keresztül történő hatékony kereskedelem megkönnyítése érdekében. E célból a kapacitást csak explicit (kapacitás) vagy implicit (kapacitás és energia) aukciók keretében lehet felosztani. A két módszer együtt is alkalmazható ugyanazon rendszerösszekötőn. Egy napon belüli ügyleteknél folytonos kereskedelem is alkalmazható.

2.2. A versenyfeltételektől függően a szűk keresztmetszet kezelési mechanizmusoknak esetlegesen biztosítaniuk kell hosszú és rövid távú átviteli kapacitás felosztást is.

2.3. Minden egyes kapacitásfelosztási eljárás során a rendelkezésre álló rendszerösszekötő kapacitás egy előre meghatározott hányadát, ezenfelül pedig az előző felosztások során fennmaradt és az előző felosztások során kiosztott kapacitások jogosultjai által felszabadított kapacitásokat kell elosztani.

2.4. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek optimalizálniuk kell a garantált kapacitások mértékét, figyelembe véve az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők és a piaci résztvevők kötelezettségeit és jogait, az eredményes és hatékony verseny megkönnyítése érdekében. A kapacitás elfogadható hányadát kisebb megbízhatósági fokon is fel lehet ajánlani a piacon, de a piaci szereplőket mindig tájékoztatni kell a határkeresztező vezetéseken történő szállítás pontos feltételeiről.

2.5. A hosszú és középtávú felosztások hozzáférési jogainak garantált átviteli kapacitási jogoknak kell lenniük. E jogokra a nominálás során a „használd, vagy elveszíted” vagy a „használd, vagy add el” elvek érvényesek.

2.6. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek megfelelő struktúrát kell meghatározniuk a különböző időtartamokra vonatkozó kapacitáskiosztáshoz. Ez magában foglalhatja a rendszerösszekötő kapacitás egy minimumszázalékának a napi vagy napon belüli felosztás számára való tartalékolásának lehetőségét. Az ilyen felosztási struktúrát a megfelelő

¹ Az üzemeltetési biztonság: „az átviteli rendszer meghatározott biztonsági határértékeken belül tartása”

~~szabályozó hatóság felülvizsgálja. Javaslataik megfogalmazásakor az átvitelrendszer-üzemeltetők figyelembe veszik:~~

~~a) a piacok sajátosságait;~~

~~b) az üzemeltetési feltételeket, úgymint az elfogadott menetrendekből eredő ellentétes irányú áramlások egymást kioltó hatásának (nettósítás) következményeit;~~

~~c) a fennálló különböző kapacitásfelosztási mechanizmusokra elfogadott százalékok és időtartamok összehangolásának szintjét.~~

~~2.7. A kapacitásfelosztás során nem alkalmazható megkülönböztetés a piac azon résztvevői között, akik gyakorolni kívánják kétoldalú ellátási szerződések kihasználására vagy áramtözsdéken ajánlatok tételére való jogukat. Adott időtartamra vonatkozóan a legmagasabb értékű ajánlat nyer, függetlenül attól, hogy implicit vagy explicit.~~

~~2.8. Azokban a régiókban, ahol a határidős pénzügyi villamosenergia piacok fejlettek és hatékonyak, a teljes rendszerösszekötő kapacitás felosztható implicit aukcióival.~~

~~2.9. Az 1228/2003/EK rendelet 7. cikke vagy e rendelet 17. cikke szerint mentességet élvező új rendszerösszekötők esetén kívül tilos a kapacitásfelosztási módszereknél lekötési díjat megállapítani.~~

~~2.10. Elvben minden potenciális piaci résztvevő számára korlátozás nélkül engedélyezni kell a részvételt a felosztási eljárásban. Valamely piaci szereplő erőfölényének esetleges kihasználásából adódó problémák felmerülésének vagy súlyosbodásának elkerülése érdekében az érintett szabályozó és/vagy versenyhatóságok szükség szerint korlátozásokat vezethetnek be általánosságban vagy egyetlen vállalkozást érintően piaci erőfölény miatt.~~

~~2.11. A piac résztvevőinek minden egyes időtartamra, adott határidőn belül pontosan nominálniuk kell kapacitáshasználatukat az átvitelrendszer-üzemeltető felé. A határidőt úgy kell meghatározni, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők újra feloszthassák a felhasználatlan kapacitást a következő releváns időtartamban beleértve a napon belüli eljárásokat is.~~

~~2.12. A kapacitással szabadon lehet kereskedni másodlagos alapon, ha az átvitelrendszer-üzemeltetőt időben előre tájékoztatták. Ha az átvitelrendszer-üzemeltető egy másodlagos kereskedelmet (ügyletet) elutasít, ezt egyértelműen és átláthatóan közölnie kell az összes piaci résztvevővel és döntéséről magyarázatot kell adnia, valamint értesítenie kell a szabályozó hatóságot.~~

~~2.13. A kapacitás felosztásával járó kötelezettségek teljesítésének elmulasztásából adódó pénzügyi következmények a mulasztásért felelősöket terhelik. Ha a piaci résztvevők elmulasztják a kapacitás felhasználását, amelynek felhasználására kötelezték magukat, vagy explicit aukcióval felosztott kapacitás esetén elmulasztják a másodlagos alapú értékesítést vagy nem adják vissza a kapacitást időben, elvesztik a kapacitáshoz való jogukat és a költségeket tükröző díjat fizetnek. A kapacitás fel nem használása miatt fizetendő, a költségeket tükröző díjnak indokoltnak és arányosnak kell lenniük. Ugyanígy, ha egy átvitelrendszer-üzemeltető nem teljesíti köteletségét, a piaci résztvevő kompenzálására kötelezhető a kapacitási jogok elvesztése miatt. E célból nem vehetők figyelembe az ebből következő további veszteségek. A pénzügyi következmények tekintetében a kötelezettségek teljesítésének elmulasztásából eredő kötelezettségek meghatározásának kulcsfontosságú elveit és módszereit előre meg kell határozni, majd az érintett nemzeti szabályozó hatóság vagy hatóságok általi felülvizsgálatnak kell alávetni.~~

~~3. Koordináció~~

~~3.1. Az egy rendszerösszekötőre vonatkozó kapacitásfelosztást az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők koordinálják és közös felosztási eljárások alkalmazásával hajtják végre. Azokban az esetekben, amikor két ország (átvitelrendszer-üzemeltető) közötti kereskedelem várhatóan jelentősen befolyásolja egy harmadik országban (átvitelrendszer-üzemeltetőnél) a fizikai áramlás feltételeit, az ily módon érintett átvitelrendszer-üzemeltetők közös szűk keresztmetszet kezelési eljárás útján koordinálják a szűk keresztmetszet kezelési módszereket. A nemzeti szabályozó hatóságoknak és az átvitelrendszer-üzemeltetőknek biztosítaniuk kell, hogy ne alakulhasson ki olyan egyoldalú szűk keresztmetszet kezelési eljárás, amelynek jelentős hatása van más hálózatok fizikai villamosenergia-áramlására.~~

~~3.2. A következő régiók országai között 2007. január 1-jéig a kapacitás felosztására legalább éves, havi és napi közös, koordinált szűk keresztmetszet kezelési módszert és eljárást alkalmaznak:~~

~~a) Észak-Európa (azaz Dánia, Svédország, Finnország, Németország és Lengyelország);~~

~~b) Északnyugat-Európa (azaz a Benelux államok, Németország és Franciaország);~~

~~e) Olaszország (azaz Olaszország, Franciaország, Németország, Ausztria, Szlovénia és Görögország);~~

~~d) Kelet-Közép-Európa (azaz Németország, Lengyelország, a Cseh Köztársaság, Szlovákia, Magyarország, Ausztria és Szlovénia);~~

~~e) Délnyugat-Európa (azaz Spanyolország, Portugália és Franciaország);~~

~~f) az Egyesült Királyság, Írország és Franciaország;~~

~~g) a balti államok (azaz Észtország, Lettország és Litvánia).~~

~~Az egyszerre több régióhoz tartozó országokat érintő rendszerösszekötő esetében alkalmazható más szűk keresztmetszet kezelési módszer is a többi olyan régióban alkalmazott módszerrel való összeegyeztethetőség biztosítása érdekében, amely régióhoz ezen országok tartoznak. Ebben az esetben az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőknek kell a módszert javasolniuk, amelyet majd az érintett szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk.~~

~~3.3. A 2.8. pontban említett régiók a teljes rendszerösszekötő kapacitást feloszthatják következő napra vonatkozó felosztással.~~

~~3.4. Egymással összeegyeztethető szűk keresztmetszet kezelési eljárásokat kell meghatározni a hét régió mindegyikében egy valóban integrált belső villamosenergia-piac kialakítása céljából. A piaci szereplők nem szembesülhetnek egymással nem összeegyeztethető regionális rendszerekkel.~~

~~3.5. A tisztességes és hatékony verseny és a határkeresztező kereskedelem ösztönzése érdekében a 3.2. pontban felsorolt régiókon belüli átvitelrendszer-üzemeltetők közti koordináció magában foglalja az összes lépcsőfokot a kapacitás kiszámításától és a felosztás optimalizálásától a hálózat biztonságos üzemeltetéséig, a felelőségek egyértelmű kijelölésével. A koordináció elsősorban a következőket foglalja magában:~~

~~a) közös átviteli modell alkalmazása, amely hatékonyan kezeli az egymással összefüggő fizikai hurokáramlásokat és figyelembe veszi a fizikai és kereskedelmi áramlások közötti eltéréseket;~~

~~b) kapacitás felosztása és nominálása az egymással összefüggő fizikai hurokáramlások kezelésére;~~

~~e) a kapacitás használatára jogosultak azonos információszolgáltatási kötelessége a kapacitásfelhasználási szándékukról, azaz a kapacitás nominálása tekintetében (explicit aukcióknál);~~

~~d) azonos időtartamok és zárási idők;~~

~~e) azonos struktúra a különböző időtartamok közötti kapacitásfelosztás (például 1 nap, 3 óra, 1 hét stb.) és az eladott kapacitás egységei (az energia mennyisége MW-ban, MWh-ban stb.) tekintetében;~~

~~f) egységes szerződéses keret a piaci résztvevőkkel;~~

~~g) az áramlások ellenőrzése az üzemeltetési tervezésre és a valós idejű üzemeltetésre vonatkozó hálózatbiztonsági követelmények betartása érdekében;~~

~~h) a szűk keresztmetszet-kezelési tevékenységek elszámolása és kiegyenlítése.~~

~~3.6. A koordináció az átviteli rendszer-üzemeltetők közötti információcserét is tartalmazza. Az információcsere természetének, idejének és gyakoriságának összeegyeztethetőnek kell lennie a 3.5. pontban meghatározott tevékenységekkel és a villamosenergia-piacok működésével. Ennek az információcsere lehetőségé kell tennie az átviteli rendszer-üzemeltetők számára a globális hálózati helyzet lehető legjobb előrejelzését, annak érdekében, hogy fel tudják mérni saját hálózatukban az áramlásokat és a rendelkezésre álló rendszerösszekötő kapacitásokat. A más átviteli rendszer-üzemeltetők nevében információt gyűjtő átviteli rendszer-üzemeltetőnek vissza kell juttatnia az adatgyűjtés eredményét a részt vevő átviteli rendszer-üzemeltetőkhez.~~

~~4. Piaci műveletek ütemterve~~

~~4.1. A rendelkezésre álló átviteli kapacitást kellő időben, előre fel kell osztani. Minden egyes felosztást megelőzően az érintett átviteli rendszer-üzemeltetők együtt közlést tesznek a felosztandó kapacitást, adott esetben figyelembe véve a garantált átviteli jogok alól felszabadult kapacitást, és ahol lehetséges, a kapcsolódó nettósított nominálásokat, azon időszakokkal együtt, amelyek alatt kevés a kapacitás vagy nem hozzáférhető (például karbantartás miatt).~~

~~4.2. A hálózat biztonságára való tekintettel az átviteli jogok nominálásának kellő időben, előre kell megtörténnie, az érintett szervezett piacok következő napra vonatkozó ügyleteit megelőzően és a következő napra vonatkozó vagy egy napon belüli felosztási mechanizmusok szerint felosztandó kapacitás közzététele előtt. Az ellenkező irányú átviteli jogok nominálását nettósítani kell a rendszerösszekötő hatékony használata érdekében.~~

~~4.3. A rendelkezésre álló átviteli kapacitásnak az egymást követő, egy napon belüli felosztása a D napra vonatkozóan a D-1 és a D napon történik, az előrejelzett vagy a tényleges, a következő napra vonatkozó termelői menetrend közzététele után.~~

~~4.4. A következő napra vonatkozó hálózatüzemeltetés előkészítésekor az átviteli rendszer-üzemeltetők információt cserélnek a szomszédos átviteli rendszer-üzemeltetőkkel, beleértve a hálózati topológiát, a termelőegységek rendelkezésre állását és ezek előrejelzett termelését, valamint az energiaáramlásokat, hogy operatív intézkedésekkel lehessen optimalizálni a teljes hálózat használatát, a biztonságos hálózatüzemeltetés szabályainak megfelelően.~~

~~5. Átláthatóság~~

~~5.1. Az átviteli rendszer-üzemeltetőknek közzé kell tenniük a hálózat rendelkezésre állására, a hálózathoz való hozzáférésre és a hálózat használatára vonatkozó minden lényeges adatot, beleértve egy jelentést, mely tartalmazza, hogy hol és miért áll fenn hálózati szűk keresztmetszet, hogy milyen módszereket alkalmaznak a szűk keresztmetszet kezelésére, és hogy milyen tervek vannak a szűk keresztmetszetek jövőbeni kezelésére.~~

~~5.2. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek közzé kell tenniük egy általános leírást a különböző körülmények között a piacon elérhető kapacitás maximalizálása érdekében alkalmazott szűk keresztmetszet kezelési módszerről, valamint egy általános mintát a különböző időtartamokra vonatkozó rendszerösszekötő kapacitás kiszámítására, mely számítás a hálózat villamos és fizikai adottságain alapul. E mintát az érintett tagállamok szabályozó hatóságainak felül kell vizsgálniuk.~~

~~5.3. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek részletesen le kell írniuk és az összes potenciális hálózathasználó számára átláthatóan hozzáférhetővé kell tenniük az alkalmazott szűk keresztmetszet kezelési és kapacitásfelosztási eljárásokat a kapacitás iránti kérelmek benyújtásának időpontjaival és eljárásaival együtt, a felkínált termékek leírását, valamint az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kapacitást megszerző fél kötelezettségeit és jogait, beleértve a köteleességek teljesítésének elmulasztásából eredő kötelezettségeket.~~

~~5.4. Az üzemeltetés- és tervezésbiztonsági szabványok szerves részét kell, hogy képezzék az átvitelrendszer-üzemeltetők által nyilvánosan hozzáférhető dokumentumban közzétett információinak. Ezt a dokumentumot a nemzeti szabályozó hatóságoknak szintén felül kell vizsgálniuk.~~

~~5.10. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek rendszeresen kielégítően pontos adatokat kell kieserélniük a hálózatról és az energiaáramlásról, lehetővé téve az egyes átvitelrendszer-üzemeltetők számára energiaáramlási számítások elvégzését saját érintett területükön. Ugyanezen adathalmazt kérésre a szabályozó hatóságok és a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani. A szabályozó hatóságok és a Bizottság gondoskodnak arról, hogy ők maguk vagy bármely tanácsadó, aki számukra végez ezen adatok alapján elemzéseket, bizalmasan kezeljék az említett adathalmazt.~~

~~6. A szűk keresztmetszetből származó bevétel felhasználása~~

~~6.1. Az előre meghatározott időtartammal összefüggő szűk keresztmetszet kezelési eljárások csak az adott időtartamra létrejövő szűk keresztmetszet esetén eredményezhetnek bevételt, kivéve az 1228/2003/EK rendelet 7. cikke vagy e rendelet 17. cikke alapján mentességet élvező új rendszerösszekötők esetében. E bevételek elosztásának eljárását a szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk; az eljárás nem torzíthatja a felosztási eljárást valamely kapacitást vagy energiát igénylő fél javára, és nem képezhet visszatartó erőt a szűk keresztmetszet csökkentése tekintetében.~~

~~6.2. A nemzeti szabályozó hatóságoknak átláthatónak kell lenniük a rendszerösszekötő kapacitás felosztásából származó bevételek felhasználása tekintetében.~~

~~6.3. A szűk keresztmetszetből származó bevételt el kell osztani az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők között, az érintett rendszerüzemeltetők között egyeztetett és a megfelelő szabályozó hatóságok által felülvizsgált kritériumokkal összhangban.~~

~~6.4. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek egyértelműen, előre meg kell határozniuk, hogy mire használják fel az esetlegesen megszerzett, szűk keresztmetszetből származó bevételt és jelentést kell tenniük a bevétel tényleges felhasználásáról. A szabályozó hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy ez a felhasználás megfelel-e ezen rendeletnek és ezen iránymutatásoknak, és hogy a rendszerösszekötő kapacitás felosztásából eredő szűk keresztmetszetből származó bevétel teljes összegét az e rendelet 16. cikkének (6) bekezdésében meghatározott három cél közül egyre vagy többre fordítják-e.~~

~~6.5. Éves rendszerességgel és minden év július 31-ig a szabályozó hatóságoknak közzé kell tenniük egy jelentést, amely bemutatja az ugyanazon év június 30-áig tartó 12 hónapos időszakra a gyűjtött bevétel összegét és a szóban forgó bevétel felhasználását, valamint tartalmazza annak felülvizsgálását, hogy ez a felhasználás megfelel-e ezen rendeletnek és~~

ezen iránymutatásoknak, és hogy a szűk keresztmetszetből származó bevétel teljes összegét a fent említett három cél közül egyre vagy többre fordítják-e.

6.6. A szűk keresztmetszetből származó bevételnek rendszerösszekötő kapacitás fenntartására vagy növelésére irányuló beruházásra való felhasználását elsősorban olyan előre meghatározott projektekhez kell rendelni, amelyek hozzájárulnak a meglévő szűk keresztmetszet enyhítéséhez és amelyeket, különös tekintettel az engedélyezési eljárásra, ésszerű időn belül végre lehet hajtani.

↴ új szöveg

A REGIONÁLIS OPERATÍV KÖZPONTOK FELADATAI

1. Koordinált kapacitásszámítás

- 1.1. A regionális operatív központok elvégzik az övezetközi kapacitások koordinált számítását.
- 1.2. A koordinált kapacitásszámítást minden egyes piaci időtáv vonatkozásában kellő időben, a napon belüli időtáv során pedig a szükséges gyakorisággal el kell végezni.
- 1.3. A koordinált kapacitásszámítást a 2. pontnak megfelelően közös rendszermodell és az érintett rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelirendszer-üzemeltetők által kidolgozott koordinált kapacitásszámítási módszertan alapján kell végezni.
- 1.4. A koordinált kapacitásszámításnak a szűk keresztmetszet kezelésének e rendeletben meghatározott elveivel összhangban biztosítania kell a szűk keresztmetszetek hatékony kezelését.

2. Koordinált biztonsági elemzés

- 2.1. A regionális operatív központok a rendszer biztonságos működésének biztosítása érdekében koordinált biztonsági elemzést végeznek.
- 2.2. A biztonsági elemzést minden üzemeltetési tervezési időtávra a közös rendszermodell alkalmazásával kell elvégezni.
- 2.3. A regionális operatív központok legalább a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelirendszer-üzemeltetőkkel megosztják a koordinált biztonsági elemzés eredményeit.
- 2.4. Ha a koordinált biztonsági elemzés eredményeként a regionális operatív központ lehetséges korlátot észlel, korrekciós intézkedéseket dolgoz ki a gazdasági hatékonyság maximalizálására.

3. Közös rendszermodellek létrehozása

- 3.1. A regionális operatív központok hatékony eljárásokat dolgoznak ki az egyes üzemeltetési tervezési időtávokra vonatkozó közös rendszermodellek létrehozására.
- 3.2. Az átvitelirendszer-üzemeltetők kijelölnek egy regionális operatív központot az összes régióra alkalmazandó közös rendszermodell kidolgozására.
- 3.3. A közös rendszermodelleknek minden üzemeltetési tervezési időtáv tekintetében tartalmazniuk kell a hatékony üzemeltetési tervezés és kapacitásszámítás szempontjából releváns adatokat.

3.4. A közös rendszermodelleket valamennyi regionális operatív központ és átvitelrendszer-üzemeltető számára, valamint a villamosenergia-piaci ENTSO és – kérésre – az Ügynökség számára elérhetővé kell tenni.

4. Az átvitelrendszer-üzemeltetők védelmi és helyreállítási tervei közötti összhang értékelése

4.1. Az átvitelrendszer-üzemeltetők megállapodnak egy olyan küszöbértékben, amely fölött vészhelyzeti, blackout vagy helyreállítási állapot esetén egy vagy több átvitelrendszer-üzemeltető intézkedéseinek hatása jelentősnek minősül a többi, szinkronizált vagy nem szinkronizált módon összekapcsolt átvitelrendszer-üzemeltető számára.

4.2. A 4.1. pontban meghatározott küszöbérték alkalmazásával minden regionális operatív központ támogatást nyújt az adott rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetőknek a rendszervédelmi és helyreállítási terveik konzisztenciaértékelése tekintetében.

4.3. Az átvitelrendszer-üzemeltetők támogatása során a regionális operatív központ:

(a) azonosítja a lehetséges összeférhetetlenségeket;

(b) enyhítő intézkedéseket javasol.

4.4. Az átvitelrendszer-üzemeltetők figyelembe veszik a javasolt enyhítő intézkedéseket.

5. A regionális helyreállítás koordinációja és optimalizálása

5.1. A regionális operatív központoknak olyan, a valós időhöz közeli felügyeleti ellenőrzési és adatgyűjtő rendszerekkel kell rendelkezniük, amelyek megfigyelhetősége megfelel a 4.1. pont szerinti küszöbérték alkalmazásával meghatározottaknak.

5.2. Annak érdekében, hogy javuljon a rendszer helyreállításának hatékonysága és eredményessége, minden érintett regionális operatív központ támogatást nyújt a kinevezett frekvenciafelelősöknek és az újraszinkronizálás-vezetőknek. Az átvitelrendszer-üzemeltetők jogosultak támogatást kérni a regionális operatív központoktól, amennyiben rendszerük blackout vagy helyreállítási állapotban van.

6. Működés és zavarok utáni elemzés és jelentéstétel

6.1. A regionális operatív központok kivizsgálják és bejelentenek minden olyan eseményt, amely meghaladja a 4.1. pont szerinti küszöbértéket. A rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságai és az Ügynökség – saját kérésükre – részt vehetnek a kivizsgálásban. A jelentésnek ajánlásokat kell tartalmaznia a hasonló események jövőbeni megelőzésére.

6.2. A jelentést valamennyi átvitelrendszer-üzemeltető és szabályozó hatóság számára, valamint a Bizottság és az Ügynökség számára elérhetővé kell tenni. Az Ügynökség kiadhat ajánlásokat a hasonló események jövőbeni megelőzésére.

7. A tartalék kapacitás regionális méretezése

7.1. A regionális operatív központok meghatározzák a rendszerüzemeltetési régiókra vonatkozó tartalékkapacitás-követelményeket. A tartalékkapacitás-követelmények meghatározása során:

a) törekedni kell annak az általános célnak a teljesülésére, hogy az üzembiztonság fenntartása a lehető legköltséghatékonyabb módon történjék;

- b) a meghatározást a másnapi és/vagy a napon belüli időtávon kell elvégezni;
- c) meg kell határozni a rendszerüzemeltetési régióban szükséges tartalék kapacitás teljes mennyiségét;
- d) a tartalék kapacitások minden egyes típusa tekintetében meg kell határozni a minimális tartalékkapacitás-követelményeket;
- e) a beszerzési költségek minimalizálása érdekében figyelembe kell venni a különböző típusú tartalék kapacitások közötti lehetséges helyettesítéseket;
- f) meg kell állapítani a szükséges tartalék kapacitás földrajzi eloszlásával kapcsolatos esetleges követelményeket.

8. A kiegyenlítő kapacitás regionális beszerzésének megkönnyítése

8.1. A regionális operatív központok támogatják a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetőket a beszerzendő kiegyenlítő kapacitás mennyiségének meghatározásában. A kiegyenlítő kapacitás mennyiségének meghatározása során:

- a) a meghatározást a másnapi és/vagy a napon belüli időtávon kell elvégezni;
- b) a beszerzési költségek minimalizálása érdekében figyelembe kell venni a különböző típusú tartalék kapacitások közötti lehetséges helyettesítéseket;
- c) figyelembe kell venni a szükséges tartalék kapacitás azon mennyiségeit, amelyeket várhatóan a kiegyenlítő energiára vonatkozóan nem kiegyenlítő kapacitásra irányuló szerződés alapján benyújtott ajánlatok biztosítanak.

8.2. A regionális operatív központok támogatják a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetőket a 8.1. pont szerint meghatározott, szükséges mennyiségű kiegyenlítő kapacitás beszerzésében. A kiegyenlítő kapacitás beszerzése során:

- a) a beszerzést a másnapi és/vagy a napon belüli időtávon kell elvégezni;
- b) a beszerzési költségek minimalizálása érdekében figyelembe kell venni a különböző típusú tartalék kapacitások közötti lehetséges helyettesítéseket.

9. Regionális előrejelzések a rendszerek megfelelőségéről és a kockázatsökkentő tevékenységek előkészítése

9.1. A regionális operatív központok heti előzetes és napon belüli regionális megfelelőségértékeléseket végeznek.

9.2. A regionális operatív központok a megfelelőségértékeléseket a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelrendszer-üzemeltetők által rendelkezésre bocsátott információk alapján végzik el annak érdekében, hogy észleljék azokat a helyzeteket, amelyekben bármely szabályozási területen vagy regionális szinten a megfelelőség hiánya várható. A regionális operatív központok minden üzemeltetési tervezési időtáv tekintetében figyelembe veszik a lehetséges övezetközi kereskedelmet és az üzembiztonsági határértékeket.

9.3. A termelés megfelelőségének regionális értékelését minden egyes regionális operatív központ a többi regionális operatív központtal koordináltan végzi, hogy ily módon:

- a) ellenőrizze az alapul szolgáló feltételezéseket és előrejelzéseket;
- b) észlelje azokat az esetleges övezetközi helyzeteket, amelyek nem felelnek meg a követelményeknek.

9.4. Valamennyi regionális operatív központ megküldi a termelés megfelelőségének regionális értékeléséből nyert eredményeket és a meg nem felelés kockázatának csökkentésére általa javasolt intézkedéseket a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelirendszer-üzemeltetőknek, valamint a többi regionális operatív központnak.

10. Az üzemszünetek regionális koordinációja

10.1. A regionális operatív központok üzemszünet-koordinációt végeznek annak érdekében, hogy figyelemmel kísérjék a releváns eszközök rendelkezésre állását és összehangolják rendelkezésreállási terveiket, és ezáltal biztosítsák az átviteli rendszer üzembiztonságát, és maximalizálják az övezetközi áramlások szempontjából releváns rendszerösszekötők és/vagy átviteli rendszerek kapacitását.

10.2. Az egyes regionális operatív központok egyetlen jegyzékben tartják nyilván a rendszerüzemeltetési régióban található jelentős hálózati elemeket, villamosenergia-termelő berendezéseket és fogyasztói létesítményeket, és ezt a jegyzéket elérhetővé teszik az ENTSO-E üzem-előkészítő rendszerben.

10.3. Minden regionális operatív központ a rendszerüzemeltetési régióban folytatott üzemszünet-koordinációhoz kapcsolódóan:

- a) valamennyi átvitelirendszer-üzemeltető következő egyéves időszakra szóló rendelkezésreállási tervének felhasználásával értékeli az üzemszünetek tervezésének összeegyeztethetőségét;
- b) a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelirendszer-üzemeltetők rendelkezésére bocsátja az észlelt tervezési összeegyeztethetlenségek jegyzékét és az összeegyeztethetlenségek kiküszöbölésére irányuló javaslatait.

11. Az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmusok optimalizálása

11.1. A regionális operatív központok támogatják a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelirendszer-üzemeltetőket az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti, kettőnél több átvitelirendszer-üzemeltetőt érintő elszámolásokhoz kapcsolódó pénzmozgások kezelésében, többek között a teher-újraelosztási költségek, a szűkkeresztmetszet-kezelési bevételek, a szándékolatlan eltérések és a tartalékbeszerzési költségek tekintetében.

12. Képzés és tanúsítás

12.1. A rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelirendszer-üzemeltetők tervezési és vezénylőtermeiben dolgozó személyzet részére a regionális operatív központok a regionális rendszerüzemeltetésre összpontosító képzési és tanúsítási programokat dolgoznak ki és hajtanak végre.

12.2. A képzési programoknak a rendszerüzemeltetés valamennyi releváns területére ki kell terjedniük, ideértve a regionális válságforgatókönyveket is.

13. Regionális válsághelyzetek azonosítása és kockázatcsökkentési forgatókönyvek kidolgozása a tagállami kockázati készülségi tervek alapján

13.1. Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO átruházza rájuk ezt a feladatot, a regionális operatív központok az [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően azonosítják a regionális válságforgatókönyveket.

13.2. A regionális operatív központok az [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 12. cikkének (3) bekezdésével összhangban a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködve előkészítik és elvégzik az éves válságszimulációkat.